



УДК 377.35

ОСОБЛИВОСТІ УРОКІВ ВИРОБНИЧОГО НАВЧАННЯ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ

Студ. Ю.О. Івашко, гр. БПД-14

Науковий керівник доц. О.М. Внукова

Київський національний університет технологій та дизайну

Сучасний урок – це перш за все урок, на якому педагог уміло використовує всі можливості для розвитку особистості учня, її активного розумового зростання, глибокого і осмисленого засвоєння знань, для формування її етичних основ.

Урок виробничого навчання – це логічно завершена цілісна частина навчально-виховного процесу, яка забезпечує розв'язання єдиного дидактичного завдання всією групою учнів протягом певного часу.

Мета дослідження – визначити і теоретично обґрунтувати сутність та особливості уроків виробничого навчання.

Завдання – проаналізувати суть та особливості уроків виробничого навчання.

Об'єкт дослідження – порівняння традиційного та сучасного уроку виробничого навчання.

Методи – аналіз психолого-педагогічної літератури з теми, порівняльний.

Наукова новизна та практичне значення отриманих результатів: удосконалено теоретичні підходи щодо вивчення уроків виробничого навчання, здійснено порівняльний аналіз традиційного та інноваційного уроків виробничого навчання.

Результати дослідження: Важливі особливості сучасного уроку: розуміння і прийняття мети уроку учнями; встановлення міжпредметних зв'язків, зв'язків вмісту освіти з особистим досвідом і інтересами учнів, їх віковими особливостями; створення доброзичливої атмосфери, заснованої на довірі і пошані до учнів, знанні їх інтересів, потреб і можливостей; формування високого рівня мотивації учбової діяльності, який забезпечується усвідомленням значущості рішення набувати знання і освоювати способи роботи з інформацією; диференційоване групове вчення з проблемними завданнями, різні види самостійної роботи; посилення позитивної внутрішньої мотивації, розвиток процесів розуміння за допомогою використання різних способів пояснення, стимулювання пізнавальної роботи, використовуючи різні оціночні дії; поточний і підсумковий контроль і оцінку індивідуальної, групової і колективної пізнавальної діяльності; участь учнів в оцінці процесу і результатів пізнавальної діяльності; визначення змісту і об'єму домашнього завдання.

Існує дві основні моделі, за якими проводиться навчання в системі ПТНЗ: традиційна і сучасна. Традиційна включає в себе: триєдину мету уроку, план-конспект, форми, методи, прийоми навчання, типи і види уроків тощо.

Сучасна модель пов'язана з використанням сучасних технологій і методів навчання, які передбачають диференційований підхід до навчання з урахуванням інтелектуального розвитку учнів, його підготовленості до навчання і навченості, індивідуальних здібностей.

Також можна простежити в порівнянні традиційного та сучасного уроку вплив технологізації освіти та компетентнісного підходу у навчанні на ефективність проведення занять. Традиційний урок виробничого навчання у ПТНЗ включає: мету (мета пов'язана лише із засвоєнням знань та вмінь); стратегію формування (педагогічне втручання у внутрішній світ учня, нав'язування йому загальноприйнятих у дидактиці



способів діяльності та її оцінювання); зовнішнє джерело мотивації навчання (оцінки, педагог, батьки, суспільство); джерела інформації (педагог, підручники, ТЗН, довідникова інформація); глибина вивчення змісту навчальної інформації – учні, як правило, орієнтовані на рівень знання і розуміння; відсоток засвоєння навчального матеріалу, як правило, невисокий (від 5 до 50%); роль особистості педагога (особистісні якості педагога залишаються в тіні, він виступає як «джерело» інформації); роль учнів (учні виступають як «об'єкт» навчання, їх роль пасивна в прийнятті важливих рішень щодо процесу навчання. Діяльність – репродуктивна); традиційні методи навчання (репродуктивні, продуктивні, дедуктивні, індуктивні); форми навчання (групова, бригадо-ланкова, індивідуальна, змішана); контроль над процесом навчання (педагог добре контролює обсяг і глибину вивчення, час і хід навчання. Результати роботи учнів передбачувані); результат уроку (досягнення точного запланованого результату згідно із дидактичною метою уроку).

Сучасний (інноваційний) урок виробничого навчання у ПТНЗ включає: мету (мотивація учіння: мета, мотив, діяльність, результат. Чітка цілеспрямованість уроку на формування якостей особи. Освоєння навчальної діяльності і саморозвитку через принципи пізнавальної діяльності); стратегію розвитку (розвиток особистісного потенціалу учня, його інтелектуалізації та самореалізації, формування творчої особистості); внутрішнє джерело мотивації навчання (інтерес самого учня); джерела інформації (використання нових інформаційних технологій, комп'ютерних та мережевих інформаційних систем); глибина вивчення змісту навчальної інформації – учні засвоюють усі рівні пізнання (знання, розуміння, застосування, аналіз, синтез, оцінка); відсоток засвоєння навчального матеріалу, як правило, високий (від 30 до 90%); роль особистості педагога (педагог сильніше розкривається перед учнями, виступає як лідер, організатор, партнер, консультант, контролер); роль учнів (учні – «суб'єкти» навчання, їх роль активна в генерації та реалізації особистісних ідей в процесі навчання. Діяльність – мотивована, пошукова, пізнавальна); інтерактивні методи навчання (інформаційні, евристичні, імітаційні); форми навчання (інтегрована, кооперативна, робота в малих групах, парна, індивідуальна); контроль над процесом навчання (педагог має менший контроль над обсягом і глибиною навчання, часом і перебігом навчання. Результати роботи учнів менш передбачуваний); результат уроку (вибір оптимального рішення в процесі багатоваріативної переробки навчальної проблеми. При цьому поглиблюються необхідні знання й уміння та розвивається професійна творчість).

Висновки: таким чином, традиційний і сучасний (інноваційний) уроки виробничого навчання у ПТНЗ розрізняються за наступними показниками: цілі, зміни функції педагога на уроці, зміни ставлень між учнями, логіка побудови процесу навчання, використання міжпредметних зв'язків, впровадження колективної навчальної діяльності. Цілі традиційного уроку направлені на засвоєння знань і умінь, питання з виховання здійснюють спонтанно. Цілі сучасного уроку – формування і розвиток особи з використанням всіх компонентів освіти.

В даний час усе більш актуальним в освітньому процесі стає використання у навчанні прийомів і методів, які формують уміння самостійно добувати знання, збирати необхідну інформацію, висувати гіпотези, робити висновки. А це означає, що у сучасного учня повинні бути сформовані універсальні навчальні дії, що забезпечують здібність до організації самостійної діяльності.

Ключові слова: урок виробничого навчання, сучасний (інноваційний) урок, традиційний урок, розвиток, мотивація, учні.